

i Jylland rammer Lovgivningsmagten, og at det ærede Medlem vist selv har været med til at fastsætte dem i Aaret 1908. Det er altsaa Rigsdagen og ikke Kommunerne, der har givet Reglerne. Nu er ganske vist disse Lønninger ligesom Lønningerne i det hele taget paa Grund af Tiderne meget maa, men der er dog bødet en Del derpaa ved den Dyrtdislov, vi vedtog i Sommer, og som ogsaa kom Vinterlærerne til gode, ligesom Kommunerne mange Steder har givet Dyrtdistillæg til Lærerne. En Del af disse, navnlig de ældre Vinterlærere, har ved Hjælp af disse Tilskud faaet en bedre Løn end de unge fastansatte Lærere. I den Kommune, hvor jeg har mit Hjem, er der ansat en Vinterlærer, som for Vinterhalvaaret oppebærer en Løn af 1 400—1 500 Kr., og det er dog ikke en saa ganske ubetydelig Løn og et ganske andet Tal end det, som det ærede 2det Medlem for Hovedstaden (K. M. Klausen) fremsatte. I denne Forbindelse skal jeg nævne, at ved de Statsprøver i Regning og Dansk, som blev omtalt af det ærede Medlem fra Nykøbing M. (S. C. Nørgaard), og som nu i en Aarrække har været afholdte i Skolerne for Børn i Fjortenaarsalderen, har netop de Egne, hvor disse Vinterskoler er, staaet højest; de har staaet betydelig højere end andre Egne i vort Land, selv hvor der er Købstadskoler, og det betyder dog noget. Jeg har ikke villet undlade at fremdrage det som Modbemærkning til det, der er sagt om disse Skoler.

Det ærede 2det Medlem for Hovedstaden argumenterede for Statsskolen ud fra den Betragtning, at Kommunerne mange Steder var for karrige overfor deres Skolevæsen. Jeg har den modsatte Opfattelse, og jeg har dog nogen Erfaring med Hensyn til Landkommunerne, idet jeg har staaet i Skolens Tjeneste i en meget lang Aarrække. Jeg har baade paa de Steder, hvor jeg har virket, og i de Egne, hvor jeg er kendt, fundet, at Kommunerne de allerfleste Steder har stillet sig meget forstaaende og offervilligt overfor Skolerne. De Undtagelser, der er, er kun Undtagelser, som der altid maa være, for at Regelen kan bekræftes.

Jeg nævnede før, at vi dog har faaet nogle Reforme i vort Skolevæsen, ganske vist ikke store, ikke betydningsfulde, ikke gennemgribende og heller ikke samlede Reforme, men alligevel Reforme, som har haft Betydning for vort Skolevæsen. Ved Loven af 1899 fik vi en bedre Klasse- deling og ogsaa en Række nye Skolebyg-

ninger, og ved Loven af 1908 fik vi Lønningerne forbedret en hel Del. Disse Lønninger var imidlertid, i alt Fald for de unges Vedkommende, allerede den Gang aldeles utilstrækkelige. De unge blev efter min Mening stærkt forurettet i 1908, og Forholdet er selvfølgelig ikke blevet bedre siden. Alligevel mener jeg, at vi navnlig efter Loven af 1899 har faaet gennemført adskilligt, som har været af stor Betydning for vort Skolevæsen; saa at Arbejdsvilkaarene, navnlig med Hensyn til Skolebygningerne, Klassedelingen og Skolemateriellet, er betydelig bedre, end de var for en 30—40 Aar siden. Men det forekommer mig ikke, at Resultatet af Skolens Arbejde fuldt ud har svaret dertil, særlig ikke for de 2 Fags Vedkommende, som efter min Mening er Hovedfagene: Regning og Dansk. Det viser Resultatet af de afholdte Statsprøver. Jeg tror ikke, man med Rette kan bebrejde Skolen og dens Arbejdere som Helhed noget. Der kan naturligvis være enkelte Undtagelser, der ikke er saa gode, som de burde være. Aarsagen til de ikke saa gode Resultater maa vistnok søges andetsteds og først deri, at Udviklingen beklageligvis mere og mere er gaaet i den Retning, at den har overladt baade Opdragelsen og Undervisningen til Skolen. Det kan være strengt nok for Skolen at overtage hele Undervisningen, men skal den have Opdragelsen med, kan den aldeles ikke magte det, navnlig ikke, naar Talen er om den moralske Opdragelse. At der er Brøst i den Retning, viser navnlig de mange Børneforbrydelser, som der er saa megen Tale om. Den Opgave kan Skolen ikke magte. Skolen er, som det ærede Medlem fra Mors (S. C. Nørgaard) betegnede den, og som ogsaa det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) fremhævede, kun Hjemmets Medhjælp, og kun naar Skolen og Hjemmet gaar Haand i Haand, kan Arbejdet lykkes.

I den gamle Folkeskole, den, som de fleste ærede Medlemmer i denne Sal har gaaet i, var der 4 Fag, som var de vigtigste, og paa disse blev Hovedvægten lagt. Det var Religion, Læsning, Skrivning og Regning. Men Forholdene har forandret sig i Aarenes Løb, og jeg tror, at naar Resultatet af vor Folkeskoles Undervisning i Regning og Dansk ikke har været saa godt, som ønskeligt er, hænger det ogsaa sammen med den stærke Fagtrængsel, vi efterhaanden har faaet. Det ene Fag efter det andet har trængt sig frem og er blevet lukket ind, og det er saa gaaet ud over disse to vigtige Fag. Det er min Opfat-